

Sukupolvenvaihdos maatilalla

Kurikka 01.03.2021

**Olavi Kuja-Lipasti
omistajanvaihdosasiantuntija
ProAgria Etelä-Pohjanmaa**

PRO
Agria

Omistajanvaihdos vai sukupolvenvaihdos ?

- Omistajanvaihdos ei edellytä sukulaisuutta, verohuojennukset eivät aina ole käytössä
- Sukupolvenvaihdoskaan ei aina edellytä sukulaisuutta, verohuojennukset käytettävissä
- Sukupolvenvaihdoksessa saajana voi olla veli tai sisar, lapsenlapsi tai jopa oma vanhempi

Tilanteet sukupolvenvaihdoksessa

- Aktiivitila – pääasiallinen toimeentulon lähde, usein karjatila, tilan kehittäminen jatkuvaa
- Sivutoiminen tila – voi olla iso merkitys toimeentulolle, usein kasvitila, kehityksessä mukana
- Passiivitila – merkittävä omaisuus mutta vähäinen tulo, omistus halutaan säilyttää suvussa, usein kasvitila tai metsätila

Luopujan valmistautuminen

Henkinen valmistautuminen:

- työura päättyy, elämäntyöstä irrottautuminen

Taloudellinen valmistautuminen:

- toimeentulo ja asuminen eläkkeellä
- talous tasapainossa (velat hallinnassa)

Toiminnallinen valmistautuminen:

- maatila yhteisesti sovitussa kunnossa

Jatkajan valmistautuminen

Henkinen valmistautuminen:

- halu sitoutua maatalousyrittämiseen
- oma elämä ja perhetilanne hallinnassa

Taloudellinen valmistautuminen:

- tilan ostaminen taloudellisesti mahdollista
- realismia ja rohkeutta taloudellisiin sitoumuksiin

Toiminnallinen valmistautuminen:

- koulutus ja kokemus maatalousyrittämiseen
- mukana tilan kehittämisessä ja toiminnassa

PRO Agria Perintöoikeus

- Jokaisella perillisellä on oikeus saada osuutensa vanhemmilta jäävästä perinnöstä (**perintöosa**)
- Jos ei saa täyttä perintöosaa, on oikeus vaatia **lakiosa** (puolet perintöosasta)
- Spv:n yhteydessä ei perintöä jaeta, mutta siihen on syytä varautua

Omistajanvaihdoksen voi toteuttaa

- **Kaupalla käypään hintaan** (yli 75 % käyvästä arvosta)
- **Lahjanluonteisella kaupalla** (alle 75% käyvästä arvosta)
- **Lahjana** (ilman vastiketta)

Luovutustavat spv:ssa

- Koko tilan luovutus yhdelle jatkajalle/avioparille
- Koko tilan luovutus useille jatkajille (sisarukset)
- Vaiheittainen sukupolvenvaihdos (osaluovutus)
- Muodostuu verotusyhtymä, jos maatalouden / metsätalouden harjoittajina useampia henkilöitä

Verottajan käypä arvo maatilaomaisuudelle (EP)

Verohallinnon arvostamisohje 2021:

- Pelto 8700 €/ha (sis. perustuen 174 €/ha)
- Salaojat 10%, vähintään 500 €/ha
- Metsä 2900 €/ha
- Rakennukset ja koneet; menojäännösarvo
- Eläimet; verottajan ohjearvo
- Varastot; arvio / 5000 – 10000 €
- Asuinrakennus; kiinteistöverotuksen JHA

Kauppahinnan arviointi sukupolvenvaihdoksessa

Kauppahinnan perusteina:

- tilan maksuvalmius ja kannattavuus spv:n jälkeen
- verottajan käypä arvo (veroseuraamukset)
- tilaan kohdistuvat velat
- myyjien rahantarve asumiseen tai toimeentuloon
- perinnönjakotarpeet

Verohuojennukset

- **Luovutusvoiton verovapaus** (TVL 48§) luopujalle
  - omistus yli 10 vuotta
  - ostajana lähisukulainen
  - luovutukseen sisältyy peltoa ja/tai metsää

- **Lahjaverohuojennus** (PerVL 55§) jatkajalle
  - edellyttää pellon sisällymistä luovutukseen
  - *maataloutta jatkettava !*
  - ei edellytä sukulaisuutta
  - hinta yli 50% käyvästä arvosta -> ei lahjaveroa
  - hinta alle 50% käyvästä arvosta ->huojennus lahjaveroperusteeseen

Esimerkki lahjaveron huojennuksesta 2021

EP 2021

- Pelto: verottajan käypä arvo 8700 €/ha
- Metsä: verottajan käypä arvo 2900 €/ha
- Huojennettu arvo (40% verotusarvosta)
  - = Kurikka 115 €/ha pelto
  - 148 €/ha salaojat
  - 263 €/ha salaojitettu pelto**
  - 302 €/ha metsä**

Sitoumukset jatkajalle verohuojennuksista

- **Lahja- ja perintöverotus (PerVL 55§)**
  - viljeltävä omaan lukuun yli puolta peltoalasta vähintään 5 vuoden ajan
  - osoitettava myyntituloa
- **Luovutusvoittoverotus (TVL 47§)**
  - jatkajan pidettävä kiinteä omaisuus omistuksessaan vähintään 5 vuotta
(veron korotus saajalle, ei luovuttajalle)

- **Varainsiirtoverovapaus** vain jos ostaja saa nuoren viljelijän aloitustuen mukaista korkotukilainaa (VSVL 14§)
(myös ensiasunnon ostajan varainsiirtoverovapaus)
- Liikkeenluovutus jatkajalle on **alv:sta vapaa** (AVL 19a §)
  - luovutukseen sisältyy maatila tai sen osa
  - alv-vapaus koskee koko luovutuksen sisältöä

PRO Agria Metsävähennys spv:ssa

- Käyttämätön metsävähennys siirtyy lahjan osalta jatkajalle
- Kauppahinnasta syntyy uutta metsävähennyspohjaa
- Käytetty metsävähennys ei tuloudu spv:ssa, jos metsä omistettu yli 10 vuotta !

PRO Agria Metsälahjavähennys

- Metsän luovutus lahjana (ei perintönä)
- Luovutettavan alan verotusarvon oltava yli 30.000 €
> metsäala EP:lla yli 40 ha
- **Huojennus:** osan lahjaverosta saa vähentää puun myyntitulosta 15 vuoden aikana
- Kiinteistö pidettävä omistuksessa 15 vuotta
- PELLON SISÄLTYMINEN LUOVUTUKSEEN TUO
AINA SUUREMMAN VEROHUOJENNUKSEN

PRO Agria Maatalouden tappio

- Verotuksessa vahvistetut tappiot eivät siirry jatkajalle
- Vahvistettuja tappioita ei voi vähentää muista tuloista (vain MVL tulosta)
- Tappiovuonna tai lopetettaessa toiminta voi maatalouden tappion vaatia vähennettäväksi pääomatuloista

Maatilan velka spv:ssa

- Lähtökohtana on, että myyjät maksavat velkansa pois kauppahinnalla
- Ostajan vastattavaksi siirtyvä velka on osa kauppahintaa (vastiketta)
- Korkotukilainat siirtyvät samoin ehdoin, pankkilainat neuvotellaan uusiksi
- Suuri velkamäärä pienentää mahdollisuutta muuhun kauppahintaan

Myyjän verotus spv:ssa

Luovutusvoiton vero

- alle 10 v omistetuista kiinteistöistä
- muusta kuin omassa käytössä olleesta asuinrakennuksesta

Tuloverotuksessa tuloutuu

- eläinten myyntihinta
- menojäännöksen ylittävä koneiden arvo
- tuote- ja tarvikevarastojen arvo
- alle 10 v omistetun pellon tukioikeus

PRO
Agria

Nuoren viljelijän aloitustuki

- Edellytykset:
  - riittävä yrittäjätulo tilan maataloudesta (osoitettava liiketoimintasuunnitelmalla)
  - ikä enintään 40 vuotta
  - maatalouskoulutus (3 v aikaa hankkia)
- Isompi tuki (edellytys 25000 € yrittäjätulo):
35000 € avustus + max 230000 €
korkotukilaina + varainsiirtoverovapaus
- Pienempi tuki (edellytys 15000 € yrittäjätulo):
10000 € avustus + max 150000 €
korkotukilaina + varainsiirtoverovapaus

PRO Agria Tilakaupan rahoitus

- Korkotukilaina – aloitustuen yhteydessä
- Pankkilaina – pankin kanssa sovituin ehdoin
- Myyjän ja ostajan välinen velkakirja – osoitettava todellinen velkasuhde

- Tavanomaisia lainaehtoja
  - laina-aika 10 -15 vuotta
  - korkotaso 2 – 3 % (korkotukilaina 1% ; 5 vuotta)
  - kiinteistövuokaus

ProAgrian spv-palvelu

- Spv suunnittelu (Neuvo 2020-tuki)
- Omaisuuden ja omistusten selvittely
- Kauppakirja (luonnos ja lopullinen)
- Kaupanvahvistus
- Rahoitushakemus ELYlle
- Lahjaverotuksen ennakkoratkaisu
- Lahjaveroilmoitus ym ilmoitukset
- Y-tunnuksen haku /muutokset
- Lainhuudon hakeminen
- Testamentti, edunvalvontavaltuutus, avioehto
- Yhtymäsopimus

Muita omistajanvaihdos- tilanteita

- Maatilalla on merkittävää omaisuutta, vaikka aktiivituotanto olisi päättynyt
  - metsätilat
  - pienet tilat
  - määräalojen luovutukset
  - lisäpeltojen kaupat
  - rakennus- ja vapaa-ajan tontit
  - ositukset ja perinnönjaot

PRO
Agria

Yhteystiedot: ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Olavi Kuja-Lipasti erityisasiantuntija
omistajanvaihdokset, yhtiöittäminen ja verotus,
agronomi, kaupanvahvistaja, LKV
040-1272420, olavi.kuja-lipasti@proagria.fi

Kaija Ala-Luukko toimialapäällikkö
omistajanvaihdokset, taloussuunnittelu, agrobiologi AMK
040-8323521, kaija.ala-luukko@proagria.fi

Ella Harju-Kivistö asiantuntija
tilipalvelut, omistajanvaihdokset, yhtiöittäminen
043-8256323, ella.harju-kivisto@proagria.fi

Kiitos mielenkiinnosta

